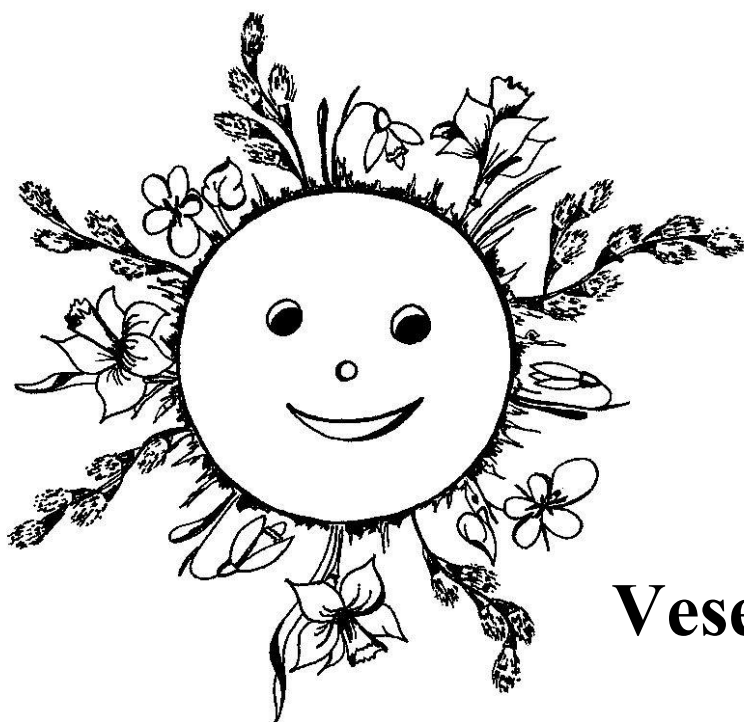

ZPRAVODAJ

č.103

Veselé Velikonoce

duben 2006

Vychází 4 x ročně

Ediční rada Zpravodaje: přátelé Soňa Neumannová (odp. redaktorka), Iva Apfelbecková (zástupce), František Ducháček, Věra Svobodová, Pavel Šulda a Dana Velebová

Kresby : přítelkyně Marie Tvrdková

Tisk : Zdeněk Misík

Internet: www.zahradkari.cz/hortiklub

OTVÍRÁNÍ STUDÁNEK

*Studánky chtějí být čisté,
tak jako děti vy jste;
i jim se stýskalo už po jaru.
Nejedna studánka malá
se o pramínek bála,
aby nezapadl do kalu,
do bahna a do kamení
tak jako člověk do soužení,
ani trochu vláhy by v ní nezbylo.
Vždyť každá studánka v lese
na hladině nebe nese,
kdyby jí nebylo
o zem by se rozbilo.*

*I kdyby byla nepatrná tak,
že pod křídly by ji schoval pták
a zaneslo ji bláto nebo listí,
nikdy neztratí se
v kamení či hlíně,
protože u nás na Vysočině
děti zjara prameny vždy čistí.*

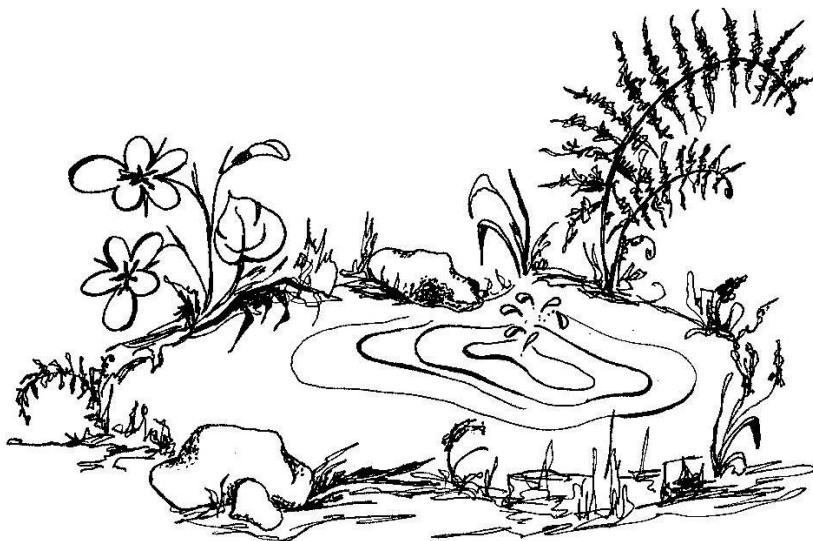
*Tak jako u nás každý rok v máji,
děti studánkám prameny
jak srdce zemi otvírají,
aby i na horách
byla hojnost úrody.
Aby pramen uživil potoky a řeky,
z hlubin vynesl písek měkký
a bystřiny jím překlenul na brody.*

/ Miloslav Bureš – úryvky
zhudebnil Bohuslav Martinů /

Ráda bloumám po lese jen tak, abych pohledem objala přírodu.

Když trochu oschnou cestičky a lesní chodníky, vyšlápnu do kopců kolem Zlína, abych odčerpala přebytečnou energii, v zimě přeměněnou na nějaké to kilo navíc. Probouzí se zelená a modřiny voní na dálku. Dýchám zhluboka a dlouze. Dost uštvaná jsem prošla kolem studnové betonové skruže, téměř na vrcholku hory. Vráťím se, zírám, kdo sem dopravil tu skruž a proč? Je téměř plná klacků, balvanů, shnilého listí, různých nádob rezavých i plastových a až na dně mezi napíchanými tyčemi se zaleskla voda. Skruž byla ve svahu, víc zapuštěna z jedné strany do země. Pochopila jsem. Měla to být studánka pro lesní zvěř, mohla by z ní pít, ale nebylo co. Zkusím to napravit.

Napřed jsem odházela suché větve, klacky, kameny, staré škrpály. Tu jsem si uvědomila, že cachtám v bahně. Zula jsem botasky, svlékla bundu a studánku jsem začala čistit. Vedle narůstala hromada střepů, bahna, plastových a rezavých nádob, větví, kamenů. Byla jsem bezradná, co s tím? Nemůžu to tak nechat, vždyť ti tupci, kteří to tu naházeli, půjdou kolem a nahází to tam znova.

Silným klackem jsem zkypřila půdu, vyhrabala dolík a ty nejpříšernější věci jsem vložila dospodu. Na to jsem házela klacky, bahno, listí, nalámané suché větve, až to vypadalo jako přirozený kopeček.

Ploché kameny jsem poskládala kolem studánky a taky pod nohy, abych nešlapala v blátě. Očištěné kameny jsem vložila na dno studánky, kde pomalu prosakovala voda. Moje ruce odporně páchly. Necítila jsem ani zimu, hlad, ani žízeň, jen jsem si občas protáhla záda. Když bylo dílo hotovo, zděšeně jsem hleděla na sebe. Špinavá jak čuník!! Hlasitě jsem se rozesmála. Vypadám podobně, jako kdysi dávno v dětství, když jsme horským bystřinkám klacíky usnadňovali cestu vodě a kus dál v rovince postavili hráz.

Bylo mně lehce, jako bych omládla o desítky let. Seděla jsem na skruži a na vymáčené prochládlé nohy, červené jak rak, jsem natahovala ponožky a botasky. V čisté vodě studánky probleskovaly paprsky slunce, studánka už zase zrcadlila oblohu.

Nebudete mi věřit, ale já z té neplánované brigádnické vycházky neměla ani rýmu. Možná tím, že mě prohřívalo teplo v duši.

/ Anna Kojanová /

Rajské jablíčko

Už jste zaseli rajská jablíčka? Přeji Vám dobrou úrodu. A víte, jak vlastně rajská jablíčka dobyla svět?

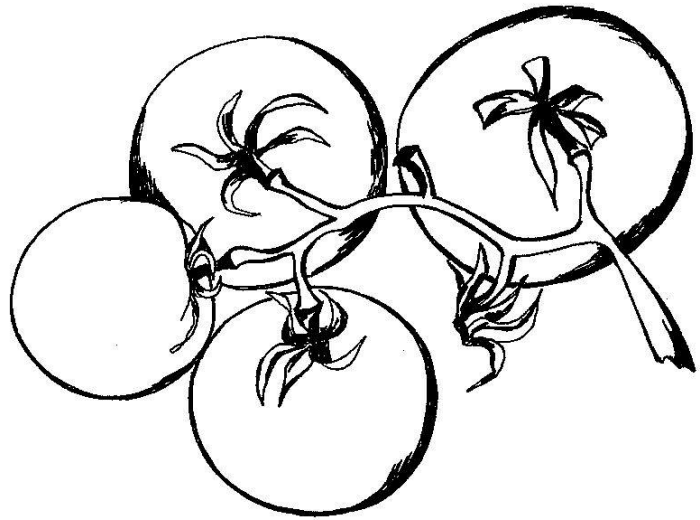
Před mnoha staletími bylo rajské jablíčko rostlinou, která se řídce vyskytovala v jihoamerických Andách. Měla poměrně chutné bobule, ale místní Indiáni ji zjevně nepěstovali. Tato neobyčejná rostlina se jakýmsi záhadným způsobem dostala do Mexika, kde ji Aztékové pojmenovali Xitimatl. Výrazem tomatl se označovalo několik podobných, většinou šťavnatých plodů. Zakrátko se omáčka z rajčat neboli „salsa“ stala nedílnou součástí aztécké kuchyně a rajče se vydalo na dlouhou cestu za světovým uznáním.

Také španělským dobyvatelům tato omáčka docela zachutnala. V roce 1590 se jezuitský kněz, který prožil většinu života v Mexiku vyjádřil, že rajčata jsou velmi zdravá, dobrá k jídlu a mají spoustu šťávy, která „salse“ dodává příjemnou chuť. Z Mexika Španělé poslali semena rajčat do své vlasti a do svých kolonií v karibské oblasti a na Filipínách. Navzdory tomuto slibnému začátku to však trvalo tři staletí, než se rajčeti podařilo získat v kulinářském světě místo, které mu právem patří. Ačkoliv v Mexiku mělo rajče dobrou pověst, v Evropě si získalo špatné jméno. Botanikové je zařadili do čeledi lilkovitých, kam patří i jedovaté rostliny. Rajčatové listy snad jsou jedovaté. Někteří botanikové prohlásili, že rajče je afrodiziakum a Francouzi jej pak pojmenovali "pomme d'amour" neboli jablko lásky. Italové, kteří v 16. století dali rajčeti název "pomodoro"/zlaté jablko/, zvolili praktičtější přístup, snad proto, že první odrůdy ,které pěstovali, byly žluté. Díky příznivému klimatu se zde rajčata dala pěstovat a počátkem 17.stol. se stala populární potravinou. Rajské jablíčko začalo dobývat svět.

Jakmile lidé rajčata ochutnali, začali je pěstovat ve velkém. V italské Neapoli byla otevřena první pizzerie. A během dvou století se zásluhou poptávky po rajské polévce, šťávě, omáčce a kečupu - a samozřejmě po oblíbené pizze - stalo rajče nejpopulárnějším plodem na světě.

A tak se jich ročně sklízí skoro 100 milionů tun, což je podstatně více než ostatních významných plodin, jako jsou jablka, banány, hrozny a pomeranče. Rajčata obsahují vitamin A a C a také mají vysoký obsah antioxidantu lycopenu. Z některých studií vyplývá, že strava obsahující hodně rajčat může snížit riziko rakoviny.

A jak víme, rajče je pěstováno nejen ve velkém ale našlo si své místo i na zahrádkách. Díky tomu můžeme najít rajčata jak na pouštích Středního východu, tak u větrem bičovaného Severního moře. Příslušníci jednoho kmene beduínů, žijících v horách Sinaje vytesali terasovité zahrady, které jsou zavlažovány vodou z pramenů, studní a občasných dešťů. Tyto zahrady přinášejí bohatou úrodu velkých rajčat.

Rajčata vděčí za svou všeobecnou popularitu nejen své schopnosti přizpůsobit se různým půdám a klimatu. Většina těchto rostlin je schopna opylovat se vlastním pylem, takže je možné vyšlechtit odrůdy s potřebnými vlastnostmi. Dnes si zahradníci mohou vybrat ze čtyř tisíc odrůd. Malá šťavnatá rajčata třešňového typu dodávají salátům barvu a chuť, jiná jsou vhodná k nakládání. A velké masité plody, které jsou potravinou základní španělské kuchyně, jsou ideální do salátů i na vaření.

Světové uznání však rajče dosáhlo nikoli díky své přizpůsobivosti, ale díky své chuti. Člověku se sbíhají sliny, když jen pomyslí na pizzu, salát, omáčku nebo šťávu, kterým rajčata dodávají jedinečnou chuť. Ačkoliv rajče není "jablkem lásky", celý svět si je zamiloval.

/Soňa Neumannová/

SEKCE ARANŽOVÁNÍ

Únorové setkání s Míšou Kolářovou bylo trochu mimo tradici, ale určitě nebylo nudné. Hezky se nám koukalo na přeměnu obyčejných krabic v dokonalý dárkový obal a i normální láhev vína byla lákavější po netradiční výzdobě.

Nápadů má Míša na rozdávání, jen ten vymezený čas by neměl tak rychle utíkat.

Příště se uvidíme opět v úterý 11.dubna 2006 v budově ČZS, Rokycanova ul. č.15, při předvádění jarního aranžování. Budou za dveřmi velikonoce, tak aranžované exponáty nás jistě potěší svou pestrostí a barevností.

Na shledání se všemi se těší

J. Heřmánková

ZÁJEZDOVÁ SEKCE

ZÁJEZD „DĚČÍNSKO“ 13.5.2006

- Návštěva zahrady p.Karla Kalouše - Dubany u Libochovic
- Zahradnictví bří. Šestáků u Děčína – skalničky a dřeviny
- Výstava skalniček v Děčíně
- Návštěva zámku Benešov nad Ploučnicí
- Skalní vyhlídka Belveder – Nár.park
- Labské pískovce
- Růžová – zahrada pí.Ženkové – skalničky
zahrada přítelkyně Štětkové s občerstvením a posezením

Cena zájezdu 300 Kč včetně pohoštění.

Odjezd v 7⁰⁰ hod od hotelu „Opera“ na Těšnově.

ZÁJEZD „JIŽNÍ ČECHY“ 27.5.2006

- Zahrada př. Ing.O.Stupky v Cheznovicích – trvalky, dřeviny, skalničky
- Plzeň – M.Skalský – rhododendróny, azalky a čarověníky
- Švihov – Ing.Plocar – skalničky, čarověníky
- Všeruby u Kdyně – pí.Seidenglancová – skalničky
- Vlachovo Březí – p.Brousek – orchidea
- Mladíkov u Vacova – zahrada př. Jany Slavíčkové s posezením a pohoštěním

Cena zájezdu 400 Kč včetně pohoštění. Pro nečleny - zájezd o 30 Kč dražší.

Odjezd v 6³⁰ hod od hotelu „Opera“ na Těšnově.

Změna programu obou zájezdů vyhrazena. Doporučuji svačinu sebou.

Přihlášky: Jarka Řeháková - tel. 267 911 981 (večer)

Zveme Vás na:

1. návštěvu průhonického alpína. Provede nás M.Hajman v květnu tohoto roku
2. balkonové a závěsné květiny – s.Ing.Nachtingerovou v Průhonicích koncem dubna t.r.

Informace: Jarka Řeháková - tel. 267 911 981 (večer)

VÝSTAVY:

Z pověření Evropské liliářské společnosti (Europaeische Liliengesellschaft e.V.) se bude příští výstava lilií této společností v roce 2006 konat v Hlučíně ve dnech 8.7. - 9.7.2006.

Pořadatelem výstavy bude SZO ČZS IRIS Hlučín. Podle zvyklostí ELG musí být garantem výstavy člen ELG, takže tuto povinnost se zavázal na sebe převzít p. Jiří Dudek. Členy organizace ELG jsou však ještě další členové IRIS.

I když pořádání výstavy ELG považujeme za projevení důvěry pořadateli, zároveň to bereme jako šanci pro členy liliářských organizací v ČR obecně, ať už to jsou občané ČR, Slovenska, Polska nebo jiných zemí, aby se na této výstavě prezentovali. Rovněž jako příležitost pro všechny zahrádkáře, zejména milovníky květin, shlédnout sortiment pěstovaný v Evropě, ale obecně špičkový světový sortiment.

Proto se obracíme na Vaši SZO s nabídkou účasti na této akci. Přestože je každá z našich specializací trochu jiná, určitě se v mnohém podobáme. Minimálně v lásce k přírodě obecně. Zkrátka, je zde příležitost pro Vaši specializovanou základní organizaci tuto akci navštívit. Určitě by bylo možné zorganizovat zájezd spojený např. s návštěvou arboreta v Novém Dvoře u Opavy, golfového areálu a anglického parku v Šilheřovicích, zámků v Hradci n/Moravicí, v Raduni nebo v Kravařích, Památníkem Osvobození Ostravy apod.

Prosím, abyste o těchto možnostech informovali Vaše členy. Pokud budete potřebovat nějakou spolupráci, obraťte se na mne.

Děkuji předem za Váš zájem.

S přátelským pozdravem

Ing. Zdeněk Seidl
SZO ČZS IRIS
Vinohradská 57
748 01 Hlučín

Za věcnou správnost příspěvku ručí autor.

Redakční rada si vyhrazuje právo krátit rozsah delších příspěvků a všechny příspěvky v případě potřeby stylisticky upravovat.

Uzávěrka Zpravodaje č.104 je 4.dubna 2006.